

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A járőr melyik tagja bilincseljen?

Irta: *Verbó János* csendőrfőhadnagy.

A bilincs a csendőr kezében fontos erőhatalmi és büntető eszköz, de egyuttal annak alkalmazása sokszor nagy horderejű elővigyázati rendszabály is.

Szükséges tehát, hogy a bilincselést különösebb figyelemre méltassuk.

Ha megnézzük a II. szolg. ut. 36. §-t, abban részletesen és magyarázólag feltaláljuk azt, hogy kit és mikor kell megbilincselni? Azt azonban már, hogy egy 2 főből álló járőr tagjai közül melyik végezze ezen fontos kötelességet, e § nem érinti s így tág tért nyit a különböző felfogások szülte magyarázatokra. S tényleg, a bilincselés eszközlése, majd a járőrvetető, majd a másod- csendőr kötelességei közé soroltatik.

Igaz, hogy quot capita, tot sensus! Ezt mondja a régi római is, de hát e kérdésnél én ebbe nem nyugodhatom bele, most mégis csak el kellene dönteni, hogy a két csendőr közül «ki» bilincseljen. A komoly helyzetek ugyanis gyors és jól adott intézkedést, illetve csökkentést végrehajtást követelnek. Ha tehát a bilincs felvétele szükséges, a mi mindig komoly helyzet folyamánya, akkor azt gyorsan, mintegy ösztönszerű tudással kell végezni, nem pedig esetleg azon tanakodni, hogy hát tulajdonképen ki is bilincseljen?

A bilincs alkalmazását tehát úgy magyarázni, hogy mindig az előttünk lévő eset mineműsége határozza meg, hogy a járőr tagjai közül ki bilincseljen, szerintem nem volna helyes.

Elárultam már, hogy e tárgyban, mindenkinek esetleg ellentétes nézetét tiszteletben tartva, nekem is volna véleményem. És igyekezni fogok is azt, a mennyire szerzett tapasztalataim s az ész egyszerű logikájával sikerülend, a kellő megvilágításba helyezni.

Mint fennebb már előhoztam, a helyzet diktálta személy általi bilincselésnek hiva nem vagyok. Mert ez nem világos utasítás. Ez a csendőrt csak megzavarja, de ki nem oktatja.

A helyzet ezerele. Bajos ám azzal szemben mindjárt eligazodni. S ha véletlenül, a felbukkanó esettől amúgy is megtorpant csendőr, nem helyesen fogja mérlegelni a körülményeket s a bilincselés helytelen személy által való végzéséből baj származik, akkor tüstént kész a lesújtó ítélet.

Nem bizony, az ilyen magyarázat szerintem nem jó. Én tehát nem a körülmények által határozotatom meg a bilincselő csendőr személyét, hanem a szolgálat fontossága által.

Most már az a fő kérdés, hogy melyik a fontosabb szolgálati teendő: a bilincselés-e, avagy a delinquentsekre, (delinquesre) való felügyelés? (Itt még kell még jegyezmem, hogy az erő részbeni lekötöttségénél fogva kettőnél több egyénnek szabadban való megbilincselése mindig aggályos, azért azzal a legközelebbi biztos házig vagy községig mindig ajánlatos lesz várni.)

Nemde a felügyelés? És miért? Mert mi a bilincselés? Az csak egy technikai munka, melyet könnyűségénél fogva minden próba csendőr már az iskolában úgy elsajátít, hogy álmából felriasztva is pontosan, gép-szerűleg végre tudná hajtani. Ki végezze tehát ezt? Két-séget nem szenved, hogy a fiatalabb, a gonoszok ravasz furfangjait kevésbé ismerő csendőr. Aztán ott van a járőrvetető, a kinek a bilincselendő felügyelésén kívül arra is örködni főkötelességét képezi, hogy a bilincselés szabályszerűen legyen végrehajtva. Ha tehát azt látna, hogy tapasztalatlanabb bajtárs a bilincselésnél valami hibát követne el, akkor szóval adott utasítással mindig közbelépni kötelezett, s nem lesz semmi baj. Mert ha felvilágosításra egy teljesen laikus ember el tudja végezni a bilincselést (pl. midőn egy idegen ember által kell bilincseltetni), akkor annál inkább el kell tudni végezni azt egy a bilincselést már gyakorolt csendőr egyénnek.

A járőrvetető általi bilincselés mellett levők egyik főérve az, hogy a bilincselő csendőr veszedelmes közelségbe jut a megbilincselendő gonosztevővel s ez okból közvetlenül ki van téve az attól jöhető mindenféle támadásnak, a melyektől szabadulni a másod- csendőr tapasztalatlanságánál fogva nem tud, s így ő agyon-szurva, löve, fojtva stb. vagy lefegyverezve, bajtársát is imminens veszélynek teszi ki.

Hát az igaz, hogy nagyon is meg kell közelíteni a gonosztevőt s az támadást is intézhet, de hogy már attól a tapasztalatlanabb csendőr is épenséggel ne tudna szabadulni, azt nem fogadhatom el. Mert az életösztön és az annyiszor hangoztatott fegyverbeesület megóvása a leggyámoltalanabb csendőrt is erőssé, leleményessé teszi, s bizonyára kiszabadul a gonosz kelep-céből, vagy ha nem is, de a gonosz támadó őt hatalmába egészen nem keritheti, s a járőrvetető részéről

nyújtott segélytel a bajba került csendőr könnyen ki-
menekülhet a veszélyből.

Álljunk meg egy küssé a nyújtott segélynél.

Ezt, mint mondtam, a járőrvezető adja. Ezen idősebb értelmesebb s a gyakorlati szolgálatban többszörösen kipróbált csendőrnek a bilincselés alatt főkötelessége a bilincselés minden phasisán kívül a megbilincselendő és az esetleg még arra váró gonosztevőt éber figyelemmel kísérni s az azok részéről tett minden legesekélyebb gyanus mozdulatra, de csak a szem-, az arczimok minden legparányibb gonosz indulatot eláruló rángatózására is, megakadályozlag közbe lépni. A veszélyes helyzetet, a változ symptomákból hirtelen felismerni, ezekből tudni azt, hogy most már itt a cselekvés ideje, bizony nem kis dolog. Igen nagy önuralmat követel e tudás és igen nagy gyakorlatot az előállott veszélyekkel szemben.

A figyelés tehát a bilincselésnél való munkabeosztásnál, egyike a legnehezebb, a legtöbb higgadságot, a legnagyobb tapasztalatot feltételező munka.

Kérdem tehát, ki a hivatottabb e sohasem sablon szerű dolog végzésére? A felelet bizonyára az, hogy a járőrvezető.

Most tételezzük fel azt, hogy a közbelépés nem volt időszerű. Hisz' a járőrvezető is megszalathozhatik a jelenségekben, vagy lehetnek a támadások villámszerűek is. A bajtárs bajban van és annak legőzödetésével a járőrvezető is. A gonosztevő és csendőr egy gombolyag, sőt esetleg a vérszemet kapott másik (ha több egyen megbilincseléséről van szó) gonosztevő is támad. Ilyenkor igaz legénynek kell lenni a gáton, s helyén kell lenni a szívnek, hogy a törvénynek érvény szerzesse. Ugyan képes lenne-e már itt eredményesen munkálkodni a fiatalabb, tapasztalatlanabb, s cselekvésében hevesebb bajtárs? Mert arra is kell ám vigyázni, hogy a forgatagból társunk testét ki tudjuk bogozni, s nehogy a gonosztevé helyett őt szurjunk stb. agyon, annál is inkább. mivel a fortélyos gazember a helyzetek gyors változtatásával maga is ezt akarja.

És azon nem remél esetben, ha bajtársunk a közbiztonsági szolgálat harezmezején elesik, ki fog a rettenetes helyzettel, ha még egyáltalán lehet, cselekvésre képes leghamarább megalkudni? Bizony nem a másodcsendőr.

Mindezekből az következik, hogy a bilincselésnél sokszorta fontosabb a figyelés s maga a bilincs feltevése csak alárendelt szerep.

Tehát azt hiszem sokaknak véleményét hangoztatom, midőn azt mondom, hogy a figyelés sohasem bizható a másodcsendőrré, de viszont magát a bilincs felrakását sohase végezze a járőrvezető.

Természetesen itt a szabadosan bizalmi férfiak jelenléte nélkül eszközölt bilincselésről van szó, mert községben, zárt helyen, megbízható egyének jelenlétében a bilincselés semmi veszélyt sem rejt magában, azt, ha a helyzet úgy kívánja — már a figyelési fontos

ténykedésnek a másodcsendőr által való gyakorlása végett is — végezheti a járőrvezető is.

Ugyanílyen irányelveket állíthatunk fel a személymódozásnál is, mely hasonló, néha talán még nagyobb veszélyeket rejt magában és igen sokszor csak közvetlen előzménye a bilincselésnek.

Tárgyam keretében ki kell térnem még a lovas járőr által végzendő bilincselésre is.

A különleges határozványok VI. fej. 10. pontja előírja, hogy a bilincselést a lovas járőrknél a járőrvezető eszközli, míg a másodcsendőr mindkét lovat fogja és a tartóztatottakat megragadott forgópisztolyal féken tartja.

A határozványok illetően való intézkedésével, hangoztatott indokaim ellenére, egyetérték.

És pedig azért, mert a lovas járőrnél a megbilincselendőre vigyázó másodcsendőr figyelmét megosztja. Figyel a gonosztevőre és figyel a gondjaira bizott lovakra, s így a bilincselést végző csendőr inkább magára van utalva, mint a gyalog járőrnel. És ha most még ahhoz hozzá vesszük, hogy a lovak nyughatatlan vérmérsékletüknél fogva ficzánkolnak, esetleg valamitől megijedve, vagy különösen nyáron a rovarok kinző csi-pésétől toporzékolnak, egymást megvadítva ugrálnak, akkor elég gondot ád az azokra ügyelő csendőrnek ezeket féken tartani, nem pedig még a gonosztevőre is figyelemmel lenni. Különösen ez utóbbi esetben úgy-szólván teljesen magára marad a bilincselő járőrvezető a kinek aztán a bilincselés jól végzése mellett arra is éber figyelmet kell fordítani, hogy az esetleges támadást kikerülje, s ha az már megtörtént, hogy attól ügyesen meg is menekedjék.

A lovasoknál tehát a bilincselést — csak épen a lovakra való tekintettel — nem végezheti a tapasztalatlanabb másodcsendőr, hanem mindig a járőrvezető. Természetes, a bilincselésnek e módja sokkalta veszélyesebb, még több higgadságot, ügyességet, erőt és tapasztalatot követel.

Ennyit akartam a bilincselésről mondani. És végzem soraim azon óhajom kifejezésével, hogy bárha oly tökéletesek volnának utasításaink, hogy szolgálatunk mikénti végzését illetőleg ellentétes nézetek felszínre ne kerülhetnének, mert a «quot capita tot sensus» elve épen nincs annak hasznára!

A közrendészet és a nyomozási eljárás.

Irta: Némethy Ferenc csendőrszázados.

V.

Az előző czikksorozatban rámutattunk arra, mely sokoldalú tevékenységet kell a csendőrségnek kifejtieni, hogy a személy- és vagyonszolgálatot megalkalmazza.

Az ott felsoroltak még korántsem meritik ki a preventív szolgálat egész anyagát, mely sokoldalúságánál fogva alig foglalható rendszerbe.

A csendőrlégénység az államra, a társadalomra s annak egyes tagjaira hárulható veszélyeket és károkat csakis akként bírja megakadályozni, ha egyrészt a portyázó szolgálatot a tökély legnagyobb fokára emeli, mely azt jelenti, hogy az ember- és állatanyag rendszeres kimélete mellett, az mégis a szolgálat érdekeinek megfelelően kihasználtságok; másrészt, ha megfigyelésinél éles érzéke van mindazt észrevenni, még pedig kellő időben, miből az élet- és a vagyombiztonságra kár vagy veszély származhatik.

A portyázó szolgálat figyelmet követel és testi fáradsággal mellett az észbeli képességeket is foglalkoztatja. Sohasem szabad a szolgálatot gépiesen végezni és a jó lstenre vagy a sorsra bízni a fejleményeket.

A gondviselés szerepét a csendőrnek kell játszani, neki kell sokszor mások helyett gondolkodni és cselekedni, a lépten-nyomon előálló nehézségekkel megküzdíteni és a törvényes intézkedések helyes irányban működés által érvényt szerezni s ezáltal az elérni szándékolt célt a maga működésével is előmozdítani.

Az ily irányú helyes és ezeltudatos működés hálás ugyan, de egész embert követel és még se jár azzal az elismeréssel és haszonnal, mely más közpályán mutatkozik.

Ha tehát az ambitio és a szolgálat iránti érdeklődés hiányzik, akkor a szolgálati eredmények is vártnál fognak magukra.

A csendőrség tevékenységének oda kell irányulnia, hogy közbiztonsági zavarok egyáltalán elő ne forduljanak.

Minél kevesebb dolga akad a csendőrnek, annál jobban van az örskörlet felügyelve, feltéve, hogy a közbiztonság feltételei és tényezői: vagyis az emberek jellege, szokásai, indulatai, törvénytisztelete egyformák.

Ha minden igyekezet dacára büntetendő cselekmény követetett el, úgy előtérbe nyomul a *nyomozás*.

A nyomozás: valaminek tények és események általi kikutatását célzó cselekmény vagy cselekvéssorozat.

Nyomozást bárki s bármely állami, vagy magánszervezet foganatosíthat s lényegében egy nyomozás sem különbözik a többitől, mert bárki vagy bármely szervezet is képesítve van, vagy lehet arra s bármelyiknek módjában állhat valakit kipuhatólni, bármit is nyomozni, a különbség csak a hivatalos jelleg, a rendelkezése áll jog és hatalom, eszközök és egyéb nem lényeges dolgokban rejlik.

Előbbi időben a legtöbb esetben a polgár önmaga örködött a saját becses személye és vagyona felett, melynek védelmében sokszor életével fizette meg e legszentebb joga gyakorlását.

A pásztor, ha marhája elveszett, nem igen fordult a hatósághoz segítségért, hanem nyakába akasztva szeredását, utána indult és kifejlett rendőri érzéke, kiváló figyelő képessége rendszeren megmutatta neki a helyes utat és irányt.

Magánszervezetek minden nagy városban vannak,

főleg Amerikában burjánzanak és ezeket sokszor az állami rendőrség is felhasználja. A nyomozás célja: személy, tárgy, cselekmény, mulasztás vagy esemény kiderítése.

Általánosságban azt a kérdést kell megoldani, ki mit hogyan tett és hogy mi mely okok közrehatása következtében történt.

Ha a cél pusztán valamely személy vagy tárgy megkerítése, akkor a feladat megoldni: ki vagy mi hol van?

A nyomozás azon tényeknek és eredményeknek ki-nyomozása, melyek valószínűleg a nyomozandó cselekménnyel összefüggnek.

Ezen adatok segítségével a cselekmény mikénti elkövetése kikombinálható az esemény számai összefüzetők és az okozati összefüggés kimutatható.

A nyomozás eredményes, ha a dolog lényege kiderített, különben meddő.

A nyomozás adatgyűjtésen alapszik.

Véletlenség, a véletlen szerencse által kiderített esemény, személy vagy tárgy megkerítése, a nyomozó közegek nem tudható be érdemül. A tudományos nyomozás okszerűsége alapszik és mindig szakértelmet tételez fel.

A nyomozási adatok közül azok, melyekről ezen minőségük nemcsak valószínű, hanem tényleg bebizonyosodik is, nyomoknak nevezetnek, mert épúgy mint a láb nyomai bizonyos irányban a végponthoz vezetnek, azonképen a nyomok is egymásba fűződve, idősorrendben a nyomozandó eseményt felderítik és a végezélt, a tettes személyét megmutatják, arra rávezetnek.

A nyomozás adatait mindenkor vagy a dolgok közvetlen megfigyelése vagy egyesek előadása útján, illetve kombinálás, következtetés által szereshetők.

A bíróság adatait vallomásokból nyeri, a csendőrség megfigyelésekből és tanuvallomásokból vegyesen.

A megfigyelés általi nyomozás a tényeknek és eseményeknek beható megvizsgálásában áll oly irányban, vajjon azok között van-e olyan, mely a nyomozandó cselekménnyel vonatkozásban, összefüggésben áll és adatként felhasználható.

Ily megfigyelések az újsághírek, a közbeszéd, a nép hangulata stb.

Az egyeseknek kikérdezésén alapuló nyomozás abban áll, hogy a tanuvallomások közt akad-e olyan, a mi világozságot derít a cselekményre és nyomozási adatként szolgálhat.

A megfigyelési nyomozásban a siker sulya a nyomozó közeget illeti, a másíknál az előadó személyt. Amannál a nyomozó közegek leleményességének kifejtésére tág tér nyílik, míg ennél a kikérdezett személyek jóakaratától, megbízhatóságától és intelligentiájától függ a siker.

A kikérdezendő személyeknek a nyomozandó cselekményhez való viszonya adja meg a módját annak, miként kell a kikérdezéseket foganatosítani.

A panaszosok, feljelentők vallomási általában véve hitelt érdemlnek, mert ellenesetben a panasz és feljelentés folytán nem is lehetne helye a nyomozásnak.

Fel kell tetteznünk, hogy a panaszban vagy feljelentésben előadottak igazak, azonban azoknak még sem szabad *feltétlenül* hitelt adni, mert gyakran megtörténik, hogy a panasz, a feljelentés tulozza a történeteket, csak azért, hogy a csendőrséget nagyobb tevékenységre ösztökélje.

Ha a tényállás elferdítve adatik elő, de már káros a nyomozásra, mert tévutra vezeti a nyomozó közeget p. o. ha az kit megloptak azt állítja, hogy meg- rabolták.

Előfordul az is, hogy a panaszos olyat is állít, mi nem igaz és teszi azt azért, hogy az általa elkövetett cselekmény gyanuját magáról elhárítsa pl. ha az ki sikasztott, lopást szinlel, ki gyujtogat, hogy a gyilkos- ságot ezzel palástolja.

Ha a nyomozás adatai azt mutatják, hogy a panasz valótlan, akkor arra is ki kell terjeszkedni, vajjon nin- csen-e panaszosnak része valamely elkövetett büncse- lekeményben?

Minél jobban van valaki érdekelve valamely bün- cselekmény által, annál kevésbé adható feltétlen hitel vallomásának.

Az összegyűjtött és kiderített adatokat ezen vallo- másokkal össze kell hasonlítani és a valótlanságok hamar ki fognak tűnni.

Az ellentmondásokat meg kell állapítani és ezek segélyével odahatni, hogy a gyanusított önbeismerésre bírassék.

Ha ellentmondó vallomásokkal állunk szemben, akkor a feladat az, hogy megállapíttassék, melyik az igazi, hogy a hamis vallomások alapján bizonyos arányban megindított nyomozás abbanhagyassék.

A büntetéstől sohasem szabad várni vagy pláne kö- vetelni azt, hogy bűnösségére nézve önmaga szolgál- tasson adatokat a csendőrnek és ezzel fegyvert önmaga ellen. Mindenkinek joga van az élethez, a szabadsághoz, a törvény őreinek feladata a tettes, a gyanusított sege- delme nélkül is annyi bizonyító adatot termelni, mely az illető elítélhetéséhez elegendő.

Ezen magasabb erkölcsi szempontból tilos az erőszakos eszközök alkalmazása és kell érvényesülni azon elvnek, hogy inkább szabaduljon akárhány bűnös a jól megérdemelt büntetéstől, minthogy csak egy is ártatlanul szenvedjen börtönt, meghurcoltatást, testi vagy erkölcsi halált.

Az elmúlt idők bűnkronikái akárhány esetet mutatnak, midőn a hatóságoknak és rendőri közegeknek a tulbuzgó- sága és elfogultsága ártatlanokat kevert bajba és sajnos az ily esetek ismétlődnek, ha nem is oly nagy számban, mint azelőtt, de azért még mindig elegendő gyakoriak.

Megható példája a bírósági tévedésnek Lebrun Jakab esete, mely 1689-ben játszódott le Párisban.

Írt évben egy Berry nevű egyén jött Párisba, azon

szándékkal, hogy volt gazdját: egy gazdag urnét meg- lopjon. Tényleg sikerült alkonyatkor a házba észrevét- lenül belopóznia, hol két napig a padláson elrejtőzve tartózkodott és a magával hozott élelmiszerekkel táplál- kozott. A harmadik nap ugyancsak senki által nem látatva a nő hálószobájába osont és ott tartózkodott, míg csak zajt nem hallott, mire az ágy alá bujt. Éjjel- kor onnét kismászva, a félébredt nőtől pénzt követelt s midőn az kiabált, késszurásokkal kivégezte, aztán pedig pénzt és ékszereket elrabolva, éjjelkor a csak zártolóval elcsukott ház ajtaját kinyitva, kerekelt oldott.

Az egész idő alatt senki sem látta a gonosztevőt, ki véres munkája után visszament a padlásra, ott a saját vizeletében megmosta véres kezeit, de a kést, melylyel a gyilkosságot végrehajította, a szobában hagyta, az asz- talkendővel együtt, melyből sapkát csinált magának.

A rendőrség emberei Lebrunt fogták el, ki komornyika és bizalmasa volt a meggyilkoltnak.

A feltevés az volt, hogy csak házbéli eresztette be az ismeretlen gyilkost és miután a gyanúsíjelen a gyanu- sitott virrasztott a kapunál, melynek kulcsai nála voltak, neki tudomásának kellett lenni a tettesről, vagy maga volt az. A mint ez később kiderült, Lebrun tényleg a kapunál virrasztott, de aludt és ezt a pillanatot hasz- nálta fel a gyilkos a menekülésre.

Hasztalan volt minden védekezése. A bíróság ele- gendőnek találta azon körülményt, hogy Lebrunnak az urnője hálószobájába vezető ajtó kulcsa birtokában volt és hogy a gyilkosság éjjelen a kapunál tartózkodott.

Beismerő vallomásra bírása czéljából a szegény embert annyira kirozták, hogy ennek következtében meghalt, anélkül, hogy a terhére rótt cselekményt beismerete volna. Ártatlansága, mint ezt fentiekben elmondtuk, csak halála után derült ki.

A nyomozó hatóságok és közegek felületessége mellett a tanuvallomásokról is nagy szerep jutott az ártatlan Lebrun elítélésénél, mert mint ez utólagosan kiderült, ép azok terelték tanuvallomásaikkal a gyanut Lebrunra, a kiknek része volt a büntényben.

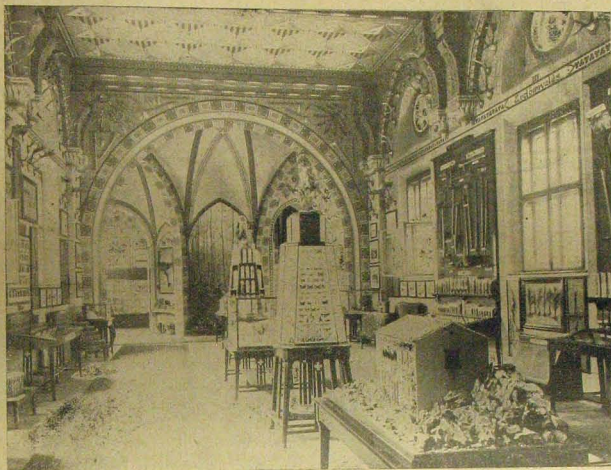
Ez csak egy eset a sok közül!

Hány száz és száz fordult elő a multban és a jelen- ben, a midőn a valódi bűnös helyett ártatlan ember szenvedett és ép azért nem lehet eléggé ajánlani az óvatosságot, nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a csendőr látszólagos körülmények által, ha még oly sulyo- sak is azok, ne engedje magát félrevezettetni, higgadtan bíráljon el mindent, a mivel csak találkozik.

Különösen áll ez a tanuvallomásokra nézve!

Ezek a szerint veendőek figyelembe, a mint az illetők kifogásolható vagy nem kifogásolható egyének, vagyis olyanok, kik a gyanusítottal rokonai vagy baráti, vagy ellenséges viszonyban állanak, vagy pedig kik teljesen érdektelenek.

De még az érdektelen tanuvallomások is sokszor kétesek, minek bizonyítására felhozom a következő példát:

Erdészet.

Állami ménesbirtokok és a gödöllői korona-uradalom.

A mezőgazdasági muzeumból.

Raleigh — híres angol történétíró — börtönében egy történeti munkán dolgozott, midőn ablaka alatt nagy zajt hallott.

A mint kinézett, látta, hogy két férfi verekszik és az egyik, ki ruhája után itélve — tisztnek látszott, — kapott ütésre ellenfelét kardjával átdöfte, de ez nem esett el addig, míg a másikat botjával leütötte.

Az őrség az eszméletlenül a földön heverő tisztet elvitte, ugyanakkor a felszaporodott tömegből néhány ember a megöltet elszállította.

Másnap Raleigh egy öt meglátogató barátjának elmesélte a történeteket, de mily nagy volt a meglepetése, midőn hallotta, hogy a kit ő tisztnek nézett, egy idegen követnek volt a szolgálója, ki először ütött és hogy nem ez huzott kardot, hanem a másik, ki átdöfte, mielőtt ideje lett volna a kardot megragadni: hogy a nézők közül ütötte le botjával egy férfit a gyilkost és hogy néhány idegen szállította el a hullát. Raleigh erre megjegyezte, hogy a gyilkos személyében tévedhetett ugyan, de nem a mellékkörülményekben és rámutatott egy köre, melyen a gyilkos ült. Őn téved, felelte a látogatója, mert a kövön én ültem s a homlokomon lévő könnyű sebet akkor kaptam, midőn a gyilkos kezeiből a fegyvert kicsavarták.

A híres történétíró erre kifakadt, mondván: Mily valótlanságot kell műveimnek tartalmazni, ha még egy oly jelenetet sem tudok igazsághűen felfogni, a mely szemem előtt játszódott le és ennek a hatása alatt égette el történelmi munkájának értékes kéziratát.

Ez a kis történetke is gondolkodásra kell hogy készítsen bennünket, mennyi valótlanság foglaltatik abban, mit a tanuk nekünk elmondanak, igen szakszor jóhiszeműleg olyannyira jóhiszeműleg, hogy nyugodt lelkiismerettel esküt is tesznek rá.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Gyilkosság vagy öngyilkosság?

Közlő: Lőrincz János őrszetzés.

Az 1904. évi október hó 6-dikán helyzettem át az orosházi őrsre és csakhamar hozzáálltam őrskörletem leporlyasztásához, hogy helyi és személyi ismereteket szerezzek. Vagy tíz nappal őrsöm átvétele után ellenőrző szolgálatban Pusztaföldvár községbe érkeztem, hol szintén alaposan tájékoztam a közbiztonsági viszonyokról, felkérve a községi rendőrközegeket, hogy nekem minden, akár mostanában, akár pedig régebben előfordult közbiztonsági esetet részletesen elmondjanak. A rendőrök erre azzal válaszoltak, hogy a községben évek óta nem fordult elő említésre méltó közbiztonsági zavar. A további beszélgetés folyamán aztán az egyik rendőr elbeszélte, hogy vagy két évvel ezelőtt egy ottani Tóth György nevű jómodu parasztagra követett el öngyilkosságot, a miről kezdetben a községben minden-

féle mende mondták keringtek; de miután a hivatalos vizsgálatnál az öngyilkosság kétségtelenül meg lett állapítva, csakhamar napirendre tértek a dolog fölött.

Elmondta a rendőr még azt is, hogy Tóth György az utóbbi években iszakosságra adta magát és nagyban pazarolta a vagyonát. E miatt családjával is meghasonlott és nejétől különválva élt. Ennek alapján kezdedhen azt rebesgették, hogy az asszony tétette el láb alól a férjét, hogy ily módon a pusztulásnak induló vagyont megmentsen.

Mint minden hasonló esetről, erről is jegyzetet készítettem magamnak azon elhatározással, hogy alkalom adtán az esetre vonatkozólag magamnak tiszta képet alkotni igyekszem.

A községből eltávozva a határban levő Temmer-féle majorba mentem, hol a járórt ellenőrizve, azt tovább indítottam, magam pedig betértem a tanyára, hogy a gazdával megismerkedjem.

A lakásba lépve ott több környékbeli tanyai lakost találtam egybegyűlve, kik beszélgetéssel töltötték az időt. Miután bemutakoztam, én is belevagyultam a társalgásba, miközben mindenféle téma került szónyegre. Miután az emberekkel alaposabban megismerkedtem és barátságos közeledéssel bizalmukat is sikerült megnyernem, egy ügyes fordulattal a beszélgetést a Tóth György öngyilkosságára irányítottam, melynek folyamán látszólag minden szándékosság és külön célzat nélkül ezt a megjegyzést tettem:

— Lám, ez a szegény Tóth György bácsi, mint halom, szintén öngyilkosságot követett el, pedig azt mondják, igen jóra való ember volt és szükségét nem szenvedett.

Alleg ejtem ki ezen szavakat, az egyik jelenlévő, mintegy önkéntelenül azt mondta:

— Dehogy lőtte az meg magát, uram! Más kezé műve volt ez az emberhalál.

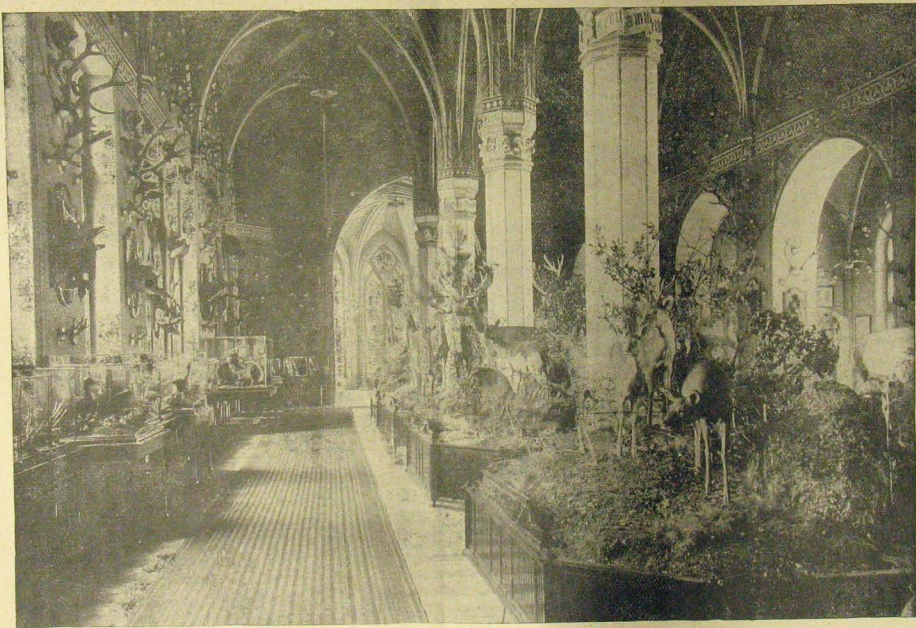
Én azonnal felismerve ezen kijelentés fontosságát, hogy esetleg még többet is megtudjak és e mellett érdekeltselem látszatát is eloszlassam, hirtelen arra határoztam el magamat, hogy ellenvélemény közgaztatásával fogom ezen kettős ezél elérését megkísérleni. Miért is a meglepő nyilatkozatra így válaszoltam:

— Mende-monda az egész, a minek semmi alapja sincsen. Hiszen az orvosi vizsgálat is kétségtelenül megállapította az öngyilkosságot.

— De bizony nem úgy van az, — erősítette most már határozottan a gazda, mert Torda Molnár István lőtte agyon Tóth Gergelyt, még pedig azon okból, mivel el akarta venni Tóth leányát és attól félt, hogy Tóth egész vagyonát elprédálja.

Ezen kijelentés után az esetről nagy disputa keletkezett, melynek folyamán egy másik jelenlévő is határozottan állította, hogy Torda lőtte agyon Tóthot.

Én még egy darabig elbeszélgettem, azután barátságosan elbucsztam és kifelé indultam, miközben az engem kísérő házigazdától a fentebbi nyilatkozatot tévő

A mezőgazdasági muzeumból. — Viziszárnyasok és nemes vadak.

két ember nevét és lakását megtudakolva, magamnak feljegyeztem, és miután már közben beesteledett, bevonultam az örsre.

Az eset természetesen élénken foglalkoztatott és lekötötte minden gondolatomat, úgy hogy alig várva a reggelt, gyorsan felszereltem és elindultam, hogy a kezembe akadt fonalat kibogozni megkíséréljem.

Felkerestem előbb az egyik embert, ki a meggyilkolt tanyájával szemben lakott, és épen egyedül találván odabaza, felszólítottam, hogy azt, a mit a Tóth-esetre vonatkozólag tud, mondja el nekem teljes őszinteséggel.

Emberem himezett, hámozott és mindenféle kibúvókat keresett, sőt lassanként az előbbi estén mondotakra sem akart visszaemlékezni. Csak mintán ismételtlen biztosítottam, hogy nevét minden körülmények között titokban fogom tartani és az eséből kifolyólag semmiféle kellemetlensége nem lesz, gondolta meg a dolgot és a következőket beszélte el.

Az 1902. év április hó 18-án este 9—10 óra között az udvaron levő kutyám ugatása riasztott fel első álmomból, mire azonnal papucsot és sübát véve magamra, kislétem az udvarra, hogy a kutya nyugtalanságának okáról meggyőződést szerezsek. Az udvarra kiérve, midőn széttekintettem, a szomszédos Tóth ablakából hirtelen felvillanó lángot láttam meg, a mi aztán még kétszer ismétlődött, olyanformán, mintha a lakásban valaki gyufát gyújtott volna. Miután ez nekem feltűnt, figyelni kezdtem és vagy tíz perc eltelével lövés zarájhoz hasonló roppanás hallatszott ki a lakásból. Majd pedig újabb tíz perc eltelével a házból egy ember alakja tűnt elő, ki óvatosan körültekintve, gyors léptekkel a közeli Molnár-féle tanya felé haladt és a tanyaházban csakhamar el is tűnt. Másnap aztán halottan, hogy Tóthot agyonlőve találták lakásán és így, ismervén a viszonyokat, mindjárt tisztában voltam vele, hogy a szomszédomat Molnár lötte agyon.

A másik embert is felkerestem, az némi kapacitálás után elmondta, hogy azért állíthatja olyan hafározottan Molnár bűnösségét, mivel az előtte pár nappal a gyilkosság megtörténte előtt azt a kijelentést tette Tóthra vonatkozólag, hogy a vén íszákos nem fogja már soká pazarolni a vagyont, mert napjai meg vannak számlálva.

Hogy az ügyben teljes tájékozást nyerhessek, a nyomozás további folytatása előtt a helyszínet is megszemléltem és itt a meggyilkolt özvegyét és leányát is kikérdeztem. Tóthné, a ki, legalább a mint szavaiból kivethettem, már sejtett valamit a nyomozás megindításáról, azzal fogadott, hogy mentsem meg őt és leányát Molnártól, mert meg akarja őket is gyilkolni.

— Hát kit gyilkolt már meg? — volt erre az első kérdésem.

— Hát az én drága jó uramat is ő gyilkolta meg.

Kérdésemmre aztán elmondta, hogy pár nappal férjének halála után maga Molnár ismerte be előtte, hogy a férjét ő tette el láb alól, hogy így a pusztuló vagyont

megmentse. Most pedig, miután a történetek után nem akarja leányát hozzá adni, őt és lányát is agyonlővéssel fenyegeti.

Most már T. Molnár Istvánt kerestem fel, kit a községhezánál kikérdeztem és kellő figyelmeztetés után felszólítottam, hogy őszinte beismeréssel könnyítsen lelkiismeretén. A legény azonban, kinek arczjátéka a legnagyobb lelki tusa nyomait mutatta, kezdetben határozottan tagadott és váltig erősítette ártatlanságát. Csak mikor szemébe mondtam, hogy hiszen Tóthnének is beismerie a gyilkosság elkövetését, nagy haragra lobbantva, kiesett eddigi szerepéből és éktelen dühvel ordította:

— Mit, az a vén, máglyára való szipirtó mer megem vádolni, az a sátnárbóe bujt banya, a ki tulajdonképen mindennek az oka!

Engedtem a legénynek, hogy kitombolja magát és csak miután Tóthné a legpizkosabb jelzőkkel illette, kidühöngte magát és lecsillapodott, szólítottam fel újra, hogy most már, miután kifakadásával maga is önkéntelenül elárulta magát, adja elő az eset lefolyásának minden részletét.

Molnár most már nem is próbálkozott többé a tagadással, hanem beismerie, hogy Tóthné felbujtására, ki neki azért egy izben 30, másodizben pedig 20 koronát fizetett, még pedig biztatóra, hogy csak ilyen módon nyerheti el leánya kezét, ő követte el a gyilkosságot. A cselekményt pedig úgy hajtotta végre, hogy este belopózkodott a nyitva hagyott ajtón Tóth lakására és miután egy gyújtóval meggyőződött, hogy Tóth mélyen alszik, levette Tóthnak az ágy fölött lógó töltött fegyverét, annak tusáját az ágy mellett levő szekrényhez támasztotta, csövét pedig Tóth szívének irányította és aztán a fegyvert elsütötte. Miután egy gyújtó világlánál meggyőződött, hogy gonosz munkája sikerrel járt, a meggyilkolt ember kezeit úgy helyezte el, hogy egyik a ravasz mellett nyugodott, a másik pedig a cső felső részét markolta át. Ezzel annak látszatát akarta kelteni, hogy öngyilkosság esete forog fenn, a mit, mint láttuk, sikerült elérnie. De ezt a látszatot megerősítette még azzal is, hogy távozása előtt a nyitott ajtót belül elzárta, azután az ablakon át távozva, egy az ablak reteszeré madzagból készített horoggal bálumlatra méltó ügyességgel az ablakot sikerült becsuknia; úgy, hogy a madzag eltávolítása után majdnem lehetetlennek látszott, hogy idegen ember a teljesen csukott lakásba behatolhatott volna.

Molnár és Tóthné a bíróságnak átadatván, előbbi 8, utóbbi pedig 12 évi fegyházra ítéltetett.

A leirt nyomozásból azt a tanulságot vonhatjuk le, hogy érdeklődjünk állandóan a területünkön történt események iránt és még olyan esetekben is, midőn a látszat a bűneset fenforgását valószínűtlenné teszi, ne térjünk egyszerűen napirendre az ügy fölött mindaddig, míg a látszat általunk beszerzett kétségtelen bizonyíték alapján nem nyer megerősítést.

Másodszor láthatjuk ebből a nyomozásból azt is, hogy a rendesen elzárkózott parasztgazdához is hozzá lehet férni, ha tudjuk annak a módját és nem rohannunk ajtóstól a lakásba. Igyekezzünk a nép bizalmát megszerezni és ennek nehéz szolgálatunkban megbecsülhetlen hasznát vesszük!

KÉPEINKHEZ.

A mezőgazdasági muzeum.

Midőn Ő Felsége a koronázási jubileum alkalmával a mezőgazdasági muzeumot megnyitotta, kijelentette, hogy ilyen intézmény alig van még egy Európában. Ez a legfelsőbb nyilatkozat a leghizelgőbb, de époly igazságos kritikát foglalja magában. A mezőgazdasági muzeum nemcsak egyedül áll a maga nemében, de a legnagyobb gonddal megalkotott és egyik legtanulságosabb közintézetünk. A muzeum a városligetben a régi történelmi csarnok helyén épült és már külső diszével is imponáló benyomást tesz a szemlélőre. A ki a fővárosba jön, ne mulassza el ennek a muzeumnak a megtekintését; nemcsak szemgyönyörködtető látványban lesz része, hanem — a mi a fő — sokat, szépet és hasznosat fog tanulni is.

HIREK.

Rablógyilkosság. Moravesik Antal nagylévárti lakost, ki kocsival Bécsből jövet, hazafelé igyekezett, e hó 28-án éjjel Jakabfalva pozsonymegyei község közelében, megtámadták és miután agyonverték, 142 korona készpénzt elrabolták. A megijedt lovak, midőn a rablók szabadon bocsátották, a kocsin levő hullával hazarobogtak, hol a meggyilkolt anyósa, a véres tetemet meglátva, annyira megijedt, hogy eszméletlenül összerogyott és másnap délre meghalt. A helyszínére azonnal kivonult Bernáth István malaczkai járásparancsnok vezetése alatt egy erősebb járőr, melynek hét napi fáradságos nyomozás után sikerült a tetteseket három cigány személyében kideríteni és elfogni. A beismerésben levő tettesek a beszerzett bűnjelvényekkel együtt a pozsonyi kir. törvényszéknek adattak át.

Egy híres bűnpör elévülése. Hat évvel ezelőtt történt, hogy a székesfőváros IV. kerületi adópénztárának egyik fiatal tisztviselője, Kecskeméthy Győző, negyedmillió koronával, a melyet a fővárosi központi pénztárnak kellett volna átadnia, megszökött. Az európai rendőrség s az amerikai Pinkerton detektív-testület tagjai éveken át kutatták a sikkasztót, de nem tudták a nyomára jönni. A büntető feljelentés, a melyet a székesfőváros akkori polgármestere tett a rendőrségnél, csakhamar átkerült az ügyészségre, a mely az eljárás felfüggesztését rendelte el addig, amíg Kecskeméthy kézre nem kerül. Teljes öt éven át heverték nyilvántartásban a bűnpör iratai az irattárban. A büntető elévülési határideje elkövetkeztével, az irattár az ügrről jelentést tett az ügyészségnek, a mely viszont indítványt terjesztett a törvényszék elé, hogy elévülés czimén szüntesse meg Kecskeméthy ellen a további eljárást. Az ügyészségnek ez indítványa alapján a vád tanács az eljárást a napokban meg is szüntette. Kecskeméthy Győző

ezekután, ha még életben van, büntetlenül hazajöhet.

Egy őrsvezető leveretése. Ferencz Lajos őrsvezető, kitidi őrsparancsnok július hó 9-én nyolcz órakor szolgálaton kívül, kard nélkül a kocsmába ment, honnan egy üveg sör elfogyasztása után hazafelé indult. Herczeg Elemér, ottani földbirtokos háza elé érve, ezáltal megtámadtatott s két fejszecsapással súlyosan megsebesített. A sérült őrsvezető egyelőre házi ápolásba vétetett s állapotának javulásával kórházba fog szállíttatni. Herczeg az ügyészség intézkedése folytán szabadlábon hagyatott.

Megtámadott próbacsendőr. Száva György próbacsendőrt Nagysomkuton július 9-én délelőtt postára menet közben Szabó Juon Petri és Szabó Juon Tódor dánfalusi lakosok megtámadták. Száva próbacsendőr a két támadóval szemben kardot használt és mindkettőjüket súlyosan megsebesítette.

Ellenszegülések. Zakály József csendőr a tolna-megyei Gyönkön július 9-én szolgálatteljesítés közben a neki ellenszegülő Barkóczy Mihály cigánynyal szemben, a szuronyát használta, s azt könnyen megsebesítette. — Máté Ferencz cz. őrsvezető pedig július 10-én Huszton Moskovics Ábrahám szaploneczai illetőségű csavargóval szemben, annak ellenszegülése folytán a kardját használta, s azt súlyosan megsebesítette. Mindkét ellenszegülő letartóztatva a kir. ügyészségnek átadatott.

A nagykárolyi rendőrség sztrájkja. Nagykárolyban a rendőrség június 25-én béremelést követelve, szolgálatát beszüntette. A közbiztonsági szolgálat teljesítésére belügyminiszteri intézkedés folytán Nagykárolyba három altiszt és 17 csendőr vezényeltetett, kik a városi szolgálat teljesítését 26-án megkezdték és akadálytalanul folytatják.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ legnagyobb ivü hidja. A pennszilvániai «Railroad-Company» hatalmas technikai vállalat megvalósításán fáradozik. A javaslat terveit jóváhagyás végett már be is terjesztették a newyorki hatóságokhoz. Egy óriás vasuti hid építéséről van szó, a mely a széles East-Riveren fog keresztül nyulni és a mely befejezésekor a világ legnagyobb ivü hidja lesz. Monumentális aczélszerkezetéhez egy óriási, vasból készült viaduktot fognak csatolni, a melynek szintén nem lesz párja a világon, mert ez a fölelet sinüt Long Islandtól Brouttig fog húzódni és majdnem tizenhétézer láb, tehát körülbelül három mérföldnyi hosszúságot ér el. A vasuti hid költségét, a viadukt nélkül ötven millió dollárban állapították meg.

Kigyóimádók. A new-mexikói szövetségi államügyészhez egy katolikus pap által beadott följelentés szerint Pueblaban (Indian Territorium) él egy indián törzs, a mely istenként imád egy fogva tartott óriási kigyót s ennek az óriási kigyónak áldozzák föl a babonás vörösbőrűek ujszülött gyermekeiket. A följelentő katolikus papnak, mint följelentésében írja, már régen feltűnt, hogy a különben szapora indián törzsnek nincsenek gyermekei. Utána járt a dolognak s így tudta meg, hogy az indiánok minden ujszülött gyermeküket a kigyónak dobják oda. A new-mexikói szövetségi államügyész utasította az Indián Territory hatóságát, hogy az indián törzs által fogva tartott óriási kigyót kobozza el s a szerencsétlen indiánokat, úgy a hogy tudja, világosítsa föl tettük ép oly embertelen, mint bűnös voltáról.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Egy gyermekgyilkosság kiderítése. Az esemény maga igen érdekes, de mivel az eljárás, melylyel a bűncselekményt kideríteni sikerült, merőben szabályellenes volt, nem közölhetjük.

Sz. J. cz. őrmester. Az a cikk igen helyesen fejtette ki, hogy milyen nagy horderejű a csendőrré nézve, ha ismereteit gyarapítani törekszik. Célja is az volt, hogy erre a legénységet buzdítsa. Az ön fejtegetései ezzel szemben leginkább magánügyeinek széles mederben való ismertetéséből csoportosítja az érveket és különben is végeredményében helytelen következtetésekre jut, midőn a szerzett ismeretek értékét lekicsinyli. A tudás kivétel nélkül mindenkire nézve nagy értéket, igazi kincset képvisel, még pedig olyan kincset, mely, bárhová vessen is minket a sors, mindig hű marad hozzánk és biztos kamatokat hajt. A cikket ennél fogva nem közölhetjük.

Alföldi őrs. Kérdésére elvből nem válaszolunk; ha sérelmeket lát, közvetlen előjárójánál panaszt emelhet.

Vágvölgyi őrs. Nyomdahiba volt. Lapunk múlt számának utolsó szerkesztői üzenetében megtalálja a helyesbitést.

M. M. Ezt még most nem lehet tudni. De alig hiszszük, hogy a hozandó törvénynek visszaható ereje legyen.

K. P. Soroksár. A megfejtés elkésve érkezett hozzánk.

P. csendőr. Egyáltalán nincsen felvétel, mert minden hely be van töltve.

Városi csendőr. Sem jelenleg, sem a közel jövőben nem lesz felvétel, miután a létszám be van töltve és újabb állások rendszeresítése nincs ez idő szerint tervbe véve.

Őrs Korpona. Az Aszh. XVII. fej. 5. pontja szerint az őrsparancsnok, mint ilyen, olyan állomásokon, a hol katonai vagy honvéd állomás-parancsnokság nincsen, minden az állomásra érkező katonai állományu tetteles tiszténél jelentkezni köteles.

T. K. csendőr. Bárkitől szívesen fogadunk el cikkeket és ha megfelelnek, nemcsak közöljük, de díjazuk is azokat. Engedélyre nincs szüksége.

Sorsjegyekről. B. J. őrmester, W. J. j. őrmester, J. J. j. őrmester, J. Gy. őrmester és N. S. j. őrmester. Sorsjegyeik eddig még nem lettek kihuzva.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Számrejtvény.

Melyik az a szám, melynek hétszerese és hetedrésze 100-at ad eredményül?

Betűrejtvény

Piros.

O

Megfejtési határidő: 1907 július 29.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

*

Lapunk 26. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «Jeles írók». — Verstalány: «Árviz.» —

Számrejtvény: «15.»

HIVATALOS RÉSZ

Őrsfelállítás.

Borsod vármegye egrí járásába kebelezett Egerfarmos községben egy őrmester és négy csendőrből álló gyalog őrs állítottatott fel és szolgálati működését folyó hó 1-én megkezdette.

Különítmények felállítása.

Borsod vármegye mezőcsáti járásában, Tiszakeszi községben, egy három főből álló ideiglenes csendőr-különítmény állítottatott fel s szolgálati működését mult hó 15-én megkezdette.

A jásznagykun-szolnokmegyei Törökszentmiklós községhez tartozó Kengyel pusztán az aratási munkálatok tartamára egy négy főből álló ideiglenes csendőr különítmény állítottatott fel, mely működését folyó hó 1-én megkezdette.

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásában, Tataháza községben az aratási munkálatok tartamára egy négy főből álló ideiglenes csendőr különítmény állítottatott fel, mely különítmény működését mult hó 27-én meg is kezdette.

Őrsök lovasítása.

A kecskeméti szárnynál a kiskőrösi, újkécskei és solti, a solnoki szárnynál pedig a kunszentmártoni és jászárokszállási gyalog őrsök lovasítottak s mint ilyenek szolgálati működésüket folyó hó 1-én megkezdették.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. honvédelmi miniszter részéről:

Várady Ede, VII. sz. csendőrkerületbeli őrnagy, kiváló és eredményes működéseért.

Nyugállományba helyezettek:

1907. évi július hó 1-ével:

Ágh Béla, m. kir. VII. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra nem alkalmas».

Választott lakhely: Budapest.

Szőcs Mihály, I. sz. csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhelye: Nagybaczon.

Mátyás Simon, III. sz. csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is nem alkalmas».

Választott lakhelye: Máriaradna.

Előléptettek:

1907. július 1-ével.

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Bajáki Lajos, Kozák János, Juhász Lajos, Molnár Lajos, Tanács Péter, Ruzs Jakab és Vajda Árpád örsvezetők, *czimzetes őrmesterekké*; továbbá:

Toma József, Fábí Vilmos, Pák István, Szalma Gerendi György, Derecskei Simon, Németh Mihály, N. U. Tóth Imre, Fiteró Aurél, Urbán Ignác, Vincze Béla, Gecse Imre, Nagy Mihály, K. Szücs Lajos, Magyar Miklós, Kánya János, Hegedüs László, Maros Sándor és Kruchió Balázs, *czimzetes örsvezetők, valószínűségi örsvezetőkké*;

az öt évi tényleges szolgálat befejezése után, a m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Mihályi Ede, Kelecsényi György és Zalavári József, *csendőrök, csendőr czimzetes örsvezetőkké*.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Csiki Ferencz csendőr cz. örsvezető 1907. évi május hó 25-én és *Szabó József* I. cz. őrmester 1907. évi június 17-én;

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában.

Hantal József örsvezető, 1907. július hó 8-ával — a II.-od osztályu legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

Molnár Károly, Mikics József, Goczán Gyula, VI. sz. és *Balogh András* VIII. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

Vasadi Gábor volt kecskeméti szárnybeli lovascsendőr a 33/703. sz. legénységi szolgálati lónak hat éven túl megszakítás nélkül történt lovaglása és szolgálatképes állapotban bemutatásáért, a hatodik évre illetékes egy darab 10 koronás,

Jakab András szolnoki szárnybeli lovascsendőr, a 10/873. sz. legénységi szolgálati lónak 1903. évi jan. hó 26. óta megszakítás nélkül történt lovaglása és szolgálatképes állapotban bemutatásáért a negyedik évre illetékes egy darab 10 koronás,

Schmidt Henrik debreczeni szárnybeli járásőrmester, a 32/676. sz. szolgálati lónak hat éven túl való lovaglása után a hatodik évre illetékes egy drb.; továbbá

Beke Sándor ugyanezen szárnybeli örsvezető, a 45/874. sz. szolgálati lónak három éven túl, s végül

Körtvélyesi András ugyanezen szárnybeli csendőr cz. örsvezető, a 26/880. sz. szolgálati lónak három éven túl megszakítás nélkül történt lovaglásaért, az első három évre illetékes 3—3 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Házasságra léptek:

Incze Márton, I. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester, *Incze Borbálával*, 1907. június hó 9-én Csikszentsimonban;
Miklós Mózes, VII. sz. csendőrkerületbeli örsvezető, *Botár Juliannával*, 1907. június 20-án, Csiktaplócán.

PÁLYÁZATOK.

Egy hivataloszolgai állás az algyógyi járásbiróságnál. Szabályszerű fizetés. Lakpénz és ruhailletmény. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a dévai törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 5-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a győri törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona esetleg természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás. Kérvények a győri kir. ügyészséghez 1907. évi augusztus hó 6-ig.

Egy irtóki állás a budapesti törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a budapesti törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 7-ig.

Egy irtóki állás a békéscsabai járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Három havi előzetes próbaszolgálat. Kérvények a gyulai törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 11-ig.

Egy irtóki állás a szatmárnémeti kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szatmárnémeti kir. ügyészséghez 1907. július hó 26-ig.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségénél, 700 korona fizetéssel, 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott

I. szolgai állások és pedig:

1. egy hivataloszolgai,
2. két állomásmálházi.
3. öt vonatmálházi,
4. tiz váltóőri,
5. két lámpakezelői és 540 korona fizetéssel és 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott
6. nyolcz pályáőri állás.

Valámennyi állással természetbeni egyenruházat, a vonatmálházi állással ezenkívül kilométerpénz jár.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. A hivataloszolgai állás kivételével hat havi próbaszolgálat. Ezenkívül:

ad 2. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat ismerete;

ad 3. a forgalmi utasítás vonatkezelésről szóló határozványainak és a jelzési és vonatvezetői utasítás ismerete;

ad 4. a váltóóri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete;

ad 5. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat s a lámpakezelés ismerete;

ad 6. a pálya jökarban tartásának s a pályaóri utasításnak ismerete.

II. altiszti állások és pedig:

1. három pályafelvigyázói,

2. husz állomásfelvigyázói,

3. tiz raktárfelvigyázói,

4. öt kalauzi (előbb vonatmálházói).

Fizetés 1040 korona. Lakpénz 150—300 korona. Természetbeni egyenruházat. A kalauzi állással ezenkívül kilométerpénz jár.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ily végzettség hiányában vasuti altiszti képesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelvigyázói álláshoz pedig egy évi próbaszolgálat. Ezeken kívül:

ad 1. megfelelő ipari képzettség (kőműves, asztalos stb.) és pályafelvigyázói vizsga;

ad 2. távirdai, forgalmi és kereskedelmi vizsga s felhatalmazás az önálló forgalmi szolgálatra;

ad 3. kereskedelmi vizsga.

ad 4. vonatvezetői és kezelői-vizsga.

Kérvények a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez 1907. évi július hó 31-ig.

Egy hivatalozolgai állás a fehértemplomi törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német, román és szerb nyelv. Kérvények a fehértemplomi törvényszék elnökéhez 1907. évi július hó 29-ig.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségénél 700 korona fizetéssel, 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott

I. szolgai állások és pedig:

1. egy hivatalozolgai,

2. két állomásmálházói,

3. egy vonatmálházói,

4. egy váltóóri.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat, a vonatmálházói állással ezenkívül kilométerpénz is jár.

Az állomás- és vonatmálházói, továbbá a váltóóri állások a végleges kinevezés elnyeréséig 1 korona 60 fillér napibérrel vannak javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. A hivatalozolgai állás kivételével hat havi próbaszolgálat. Ezenkívül:

ad 2. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat ismerete;

ad 3. a forgalmi utasítás vonatkezelésről szóló határozványainak és a jelzési és vonatvezetői utasítás ismerete;

ad 4. a váltóóri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete.

II. altiszti állások és pedig:

1. állomásfelvigyázó gyakornoki.

Fizetés 1040 korona. Lakpénz 150—300 korona. Természetbeni egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig ezen állás 2 korona napibérrel van javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ily végzettség hiányában vasuti altiszti képesítő vizsga. Egy évi próbaszolgálat. Ezeken kívül:

Távirdai, forgalmi és kereskedelmi vizsga s felhatalmazás az önálló forgalmi szolgálatra.

Kérvények a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségéhez 1907. évi augusztus hó 1-ig.

Egy irnoki állás a debreczeni ítélőtáblánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a debreczeni ítélőtábla elnökéhez 1907. évi augusztus hó 2-ig.

Egy irnoki állás az oklándi járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.

Egy irnoki állás a székelyudvarhelyi törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.

Egy irnoki állás a székelykereszturi járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 3-ig.

Egy hivatalozolgai állás a nezsideri járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 kor., esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a győri törvényszék elnökéhez 1907. évi aug. hó 3-ig.

Egy hivatalozolgai állás az egrí járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás. Kérvények az egrí kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi augusztus hó 14-ig.

Egy hivatalozolgai állás a krasznai járásban. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szilágy vármegye alispánjához 1907. évi augusztus hó 10-ig.

Egy hivatalozolgai állás a varannói adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes alkalmazás. Kérvények a Sátoraljaujhelyi pénzügyigazgatóságához 1907. évi aug. hó 10-ig.